

Сухіх Аліса Сергіївна,
Інститут інформаційних технологій
і засобів навчання НАПН України

УПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємною частиною життя людини, інтегруючись в усі сфери суспільної діяльності. Упродовж останніх десятиліть вони перетворилися з обмеженого промислово-економічного сектора на базис та потужний каталізатор для побудови інформаційного суспільства, вектор світового прогресу.

Значних перетворень зазнала сфера освіти, зокрема, загальна середня освіта: введення нових дисциплін, оновлення змісту та стандартів освіти, впровадження новітніх засобів і технологій навчання, що, у свою чергу, сприяло збільшенню результативності навчання. Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в навчальній діяльності дозволяє значно розширити спектр дидактичного інструментарію, підвищити ефективність і якість засвоєння навчального матеріалу, відкриває великі можливості для вдосконалення педагогічного процесу.

Успішне використання ІКТ в навчанні обумовлене рядом чинників: методичних, технічних, ергономічних, а також медичних. При цьому виникає проблема коректного використання програмно-апаратних засобів, оскільки робота учнів з ними пов'язана з підвищеним розумовим, нервово-емоційним, зоровим навантаженням.

Аналіз досліджень чинників впливу засобів нових технологій на здоров'я школяра, отримані педагогами, психологами, фізіологами, медиками дозволяють стверджувати, що велика частина негативних наслідків обумовлена в основному людським фактором і пов'язана з невиконанням педагогічно-ергономічних та фізіолого-гігієнічних вимог до організації навчального процесу. Організація навчального середовища у відповідності з цими вимогами підвищує ефективність і якість засвоєння навчального матеріалу, подовжує період стійкої працездатності, запобігає розвитку перевтоми, спрямовує на збереження і зміцнення здоров'я учнів. Тому на сучасному етапі інформатизації загальноосвітньої школи однією з домінуючих проблем є впровадження здоров'язбережувального навчального середовища.

Необхідно враховувати, що формування здоров'язберігаючого середовища відбувається в зв'язку зі зміною навчальних планів і програм, впровадженням нових методик навчання і виховання. Кінцева мета всіх нововведень у сучасній школі, полягає в створенні механізмів сталого розвитку якісно нової моделі освітньої установи.

Визначальна роль в упровадженні засобів здоров'язберезувального навчального середовища школи належить педагогічним працівникам, яким необхідно забезпечити виконання відповідних заходів: облік динаміки працездатності учнів під час навчально-виховного процесу, організацію чергування різних видів діяльності, організацію динамічних пауз в ході навчання та інші заходи. Саме такі заходи здоров'язбереження при навчанні з використанням засобів ІКТ мають опрацьовуватися з урахуванням специфіки дисциплін та психолого-вікових особливостей учнів усіх вікових груп та бути невід'ємною ланкою загального здоров'язберігаючого середовища школи.

Зокрема, формування і розвиток здоров'язберігаючої середовища школи включає в себе ряд заходів, розповсюдження яких необхідно і на теорію і практику навчання з використанням засобів ІКТ, а саме

Упровадження засобів здоров'язберезувального навчального середовища у школі сприятиме підвищенню ефективності та якості засвоєння навчального матеріалу, збереженню оптимального рівня працездатності і функціонального стану організму під час навчальних занять та безпеці для здоров'я школярів. Це зможе позитивно позначитися на досягненні однієї з головних цілей навчання з використанням засобів ІКТ – підготовці здорових членів сучасного суспільства, здатних орієнтуватися в інформаційних потоках і використовувати інформаційні технології на високому компетентному рівні.

Використані джерела:

1. Димова А.Л. Информационно-коммуникационные технологии и их влияние на физическое и психофизиологическое здоровье пользователей /А.Л. Димова // Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта. – 2008. – № 10 (44). – С. 35-40.
2. Информационные и коммуникационные технологии в образовании: учебно-методическое пособие / И. В. Роберт, С. В. Панюкова, А. А. Кузнецов, А. Ю. Кравцова; под ред. И. В. Роберт. — М. : Дрофа, 2008. — 312, [8] с. : ил. — (Высшее педагогическое образование).
3. Смирнов Н.К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе. — М.: АРКТИ, 2005.